

రామరహస్యోపనిషత్తు

- బ్రహ్మశ్రీ మంగిపూడి వేంకట శాస్త్రి

ఉపోద్ఘాతము :

శ్రీరామరహస్యోపనిషత్ అనునది అధర్వవేదవైష్ణవ ఉపనిషత్ ఇది మొత్తం ఐదుఅధ్యాయముల రూపములో ఉన్నది. ఇందులో రామమంత్రములు సవిస్తరముగా తెలియచేయబడినవి ఇది పారాయణ చేసినా సపరివారసహితముగా రామకటాక్షం కలుగుతుంది. అనంతరం యథాశక్తి అనువాదం ససకుడు మొదలైన యోగులు అలాగే ప్రహ్లాదుడు మొదలైన విష్ణుభక్తులు హనుమంతులవారితో ఈవిధంగా పలికిరి. ఓ వాయుపుత్రుడా! బ్రహ్మవాదులకు ఏదితత్త్వమై ఉన్నది. పద్దెనిమిది పురాణములయందు, పద్దెనిమిదిధర్మశాస్త్ర గ్రంథములయందు, నాలుగువేదములయందు, సమస్తశాస్త్రముల యందు, అన్నివిద్యలయందు, దేనిని తత్త్వముగా తెలిపారు. దయతో మాకు తెలుపుము అని అడిగారు. ఆంజనేయస్వామివారు పలుకుచున్నారు. ఓ యోగులారా! ఓ ఋషులారా! విష్ణుభక్తులారా! భవబంధములను వినాశము చేయు నా మాటలను వినండి. మీరు పేర్కొన్న అన్నిటియందు శ్రీరాముడిని పరంతపముగా, పరతత్త్వముగా, పరబ్రహ్మగా చెప్పారు. వారు మళ్ళీ హనుమంతున్ని ఈ విధంగా అడిగారు. రామునియొక్క అంగములు మాకు తెలుపుము అని అడుగగా,

హనుమంతుడు చెపుతున్నాడు. హనుమంతుడిని, గణపతిని, సరస్వతిని, దుర్గాదేవిని, క్షేత్రపాలకుడిని, సూర్యుడిని, చంద్రుడిని, నారాయణుడిని, నరసింహస్వామిని, వాయుదేవుడిని, వరాహస్వామిని, మాత్రాసహితముగా సీతాదేవిని, లక్ష్మణుడిని, భరతుడిని, శత్రుఘ్నుడిని, విభీషణుడిని, సుగ్రీవుడిని, జాంబవంతుడిని అంగదుని ప్రణవసహితముగా వీరందరినీ అంగాలుగా ఎరుగవలెను. ఆయా అంగరహితమైనట్లైతే రామోపాసన విఘ్నకరము అగును. వారు అడుగుతున్నారు. “ఓ ఆంజనేయా! గృహస్థులైన బ్రాహ్మణులకు ప్రణవాధికారము ఎట్లు?”

రాముడే ఈవిధముగా చెప్పాడు అని ఆంజనేయస్వామి చెప్పన్నాడు. “ఎవరికి ఐతే షడక్షరమునకు అధికారము ఉందో గురూపదిష్టమైన షడక్షరమంత్రముఉందో వారికి ప్రణవాధికారంకూడా ఉంది. అదిలేని గృహస్థులకు లేదు అని రాములవారు చెప్పారు అని ఆంజనేయస్వామి వారు చెప్పారు. అనంతరం విభీషణుడు సింహాసనమును అధిరోహించిన రాములవారికి దండప్రణామములుచేసి ఈవిధంగా అడిగెను. "ఓ రఘునాథుడా! ఓ మహాబాహువులుకలవాడా! అనంతవీర్యుడా! అంగములు అన్నింటిలో సులభమైనది ఏది? సత్యము చెప్పుటకు నీవు తగినవాడవు కావున చెప్పుము.

“రాముడుపలుకుచున్నాడు” పితృ, మాతృ, బ్రహ్మ, గురు, యతులు వీరి ఐదుగురిని చంపినవాడుకూడా, నా యొక్క 96 కోట్లనామజపంచేత పునీతుడు అగుచున్నాడు. అన్ని పాపముల నుండి విడువబడుతున్నాడు. సాక్షాత్తుగా చిదానంద రూపుడు అగుతున్నాడు.” అన్నిసార్లు చేయుటకు శక్తిలేనివాడు ఏమి చేయవలెను ?

రాముడు పలుకుతున్నాడు “అంత శక్తిలేనివాడు నా ఉపనిషత్తును నా విశ్వరూపమును, నా అష్టోత్తరశతనామములను నా శతాభిధానమును, నారదోక్త స్తవరాజమును, హనుమంతుడిచే చెప్పబడిన మంత్రరాజాత్మకమగు స్తవమును, సీతాస్తవమును, మరియు రామషడక్షరమంత్రంతో ఎవరు నన్ను గూర్చి నిత్యము స్తుతిస్తారో వారు నా సామ్యరూపమును పొందుతారు” అని చెప్పెను. తరువాత విభీషణాదులు ప్రార్థించగా హనుంతులవారు ఒక అక్షరము మొదలుకొని నలుబదిఏడు అక్షరముల వరకు అనేక మంత్రములను ధ్యానావాహనాదిక్రమమును కూడా తెలిపారు. అంతటితో రెండవ అధ్యాయం ముగిసినది. మూడవ అధ్యాయము అంతయూకూడా యంత్రప్రతిష్ఠాపన అందులోని విశేషములను, ఆవరణపూజలను కూడా పూర్తివివరంగా చెప్పారు. నాలుగవ అధ్యాయములో పురశ్చరణ విధివిధానాలను ఆంజనేయస్వామి

వారు తెలుపుతున్నారు. నిత్యము మూడువేళలా స్నానముచేసి పాలు కందమూలములు ఫలములు భుజించవలెను. ఉప్పు, పులుపు, కారము, తీపి, చేదు, వగరురుచులను విడిచిపెట్టవలెను. తన యొక్క ఆ శ్రమధర్మమును పాటించుచూ, స్త్రీసంగమరహితుడై ఉండవలెను. భూమియందు పడుకోవలెను. బ్రహ్మచారియై, నిష్కాముడై గురువుయందు భక్తికలవాడై, స్నానము, పూజ, జపము, ధ్యానము, హోమము, తర్పణ విషయముల యందు శ్రద్ధకలిగినవాడై గురువు ఉపదేశించిన మార్గములో శ్రీరాముడిని అనన్యబుద్ధితో ధ్యానిస్తూ ఉండవలెను. సూర్యుడు, చంద్రుడు, గురువు, దీపము, గోవు, బ్రాహ్మణ సమీపము నందు, శ్రీరామఆలయముయందు, మౌనముగా రామమంత్రార్థమును బాగుగా చింతించుచుండవలెను. మనుష్యులు అందరూ రాముని ఉపాసించవచ్చును. రామమంత్రములు చేయవచ్చును. ఎవరైతే ఈ ఉపనిషత్తును అధ్యయనం చేస్తారో వారు అన్ని పాపములనుండి విముక్తులు అవుతారు.

స్వస్తి

రామరహస్యోపనిషత్

శ్లో. కైవల్యశ్రీస్వరూపేణ రాజమానం మహోఽవ్యయం ।

ప్రతియోగివినిర్ముక్తం శ్రీరామపదమాశ్రయే ॥

ఓం భద్రం కర్ణభిః శృణుయామ దేవాః భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః ।

స్థిరైరంగైస్తుష్టువాంసస్తనూభిః వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః ।

స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః ।

స్వస్తి నస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు ॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

అథ రామరహస్యోపనిషత్ ప్రారంభః

1. ప్రథమోఽధ్యాయః

రహస్యం రామతపనం వాసుదేవం చ ముద్గలమ్ ।

శాండిల్యం పైంగలం భిక్షు మహాచ్ఛారీరకగ్ శిఖా ॥ 1 ॥

సనకాద్యా యోగివర్యా అన్యే చ ఋషయస్తథా ।

ప్రహ్లాదాద్యా విష్ణుభక్తా హనుమంతమథాబ్రువన్ ॥ 2 ॥

వాయుపుత్ర మహాబాహో కింతత్త్వం బ్రహ్మవాదినామ్,

పురాణేష్యష్టాదశసు స్మృతిష్యష్టాదశస్వపి ॥ 3 ॥

చతుర్వేదేషు శాస్త్రేషు విద్యాస్వాధ్యాత్మికేఽపి చ ।

సర్వేషు విద్యాదానేషు విఘ్నసూర్యేశ శక్తిషు ।

ఏతేషు మధ్యే కిం తత్త్వం కథయ త్వం మహాబల ॥ 4 ॥

హనూమాన్తోవాచ

భో యోగీంద్రాశ్చ ఋషయో విష్ణుభక్తాస్తథైవ చ ।

శృణుధ్వం మామకీం వాచం భవబంధవినాశినీమ్ ॥

॥ 5 ॥

ఏతేషు చైవ సర్వేషు తత్త్వం చ బ్రహ్మ తారకమ్ ।

రామఏవ పరంబ్రహ్మ రామఏవ పరంతపః

రామ ఏవ పరం బ్రహ్మ తత్త్వగ్ శ్రీరామో బ్రహ్మ తారకమ్ ॥

॥ 6 ॥

వాయుపుత్రేణోక్తాస్తే యోగీంద్రా ఋషయో విష్ణుభక్తా

హనూమంతం పప్రచ్ఛుః రామస్యాంగాని నో బ్రూహీతి ।

హనూమాన్తోవాచ । వాయుపుత్రం విఘ్నేశం వాణీం దుర్గామ్

క్షేత్రపాలకమ్, సూర్యం చంద్రం నారాయణం నారసింహమ్

వాయుదేవం వారాహం, తత్ సర్వాన్ సమాత్రాన్ సీతాం లక్ష్మణమ్

శత్రుఘ్నం భరతం విభీషణం సుగ్రీవమంగదమ్

జాంబవంతం ప్రణవమేతా రామస్యాంగాని జానీథాః ।

తాన్యంగాని వినా రామో విఘ్నకరో భవతి ।

పునర్వాయుపుత్రేణోక్తాస్తే హనూమంతం పప్రచ్ఛుః ।

అంజనేయ మహాబల విప్ర్రాణాం గృహస్థానాం ప్రణవాధికారః

కథం స్యాదితి । సహోవాచ - శ్రీరామ ఏవోవాచేతి । యేషామేష

షడక్షరాధికారో వర్తతే తేషాం ప్రణవాధికారః స్యాన్నాన్యేషామ్ ।

కేవలమకారోకారమకారార్థం మాత్రాసహితం ప్రణవమూహ్య

యో రామమంత్రం జపతి తస్య శుభకరోఽహం స్యామ్, తస్య

ప్రణవస్యాకారస్యోకారస్య మకరాస్యార్థమాత్రాయాశ్చ

ఋషిశ్చందో దేవతా తత్తద్వర్ణవర్ణావస్థానమ్

స్వరవేదాగ్నిగుణానుచ్ఛార్యాస్వహం ప్రణవమంత్రాద్విగుణమ్
 జప్త్వా పశ్చాద్రామమంత్రం యో జపేత్ స రామో భవతీతి
 రామేణోక్తాస్తస్మాద్రామాంగం ప్రణవః కథిత ఇతి ॥

విభీషణ ఉవాచ

సింహాసనే సమాసీనం రామం పౌలస్త్యసూదనమ్ ।
 ప్రణమ్య దండవద్భూమౌ పౌలస్త్యో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 7 ॥

రఘునాథ మహాబాహో కేవలం కథితం త్వయా ।
 అంగానాం సులభం చైవ కథనీయం చ సౌలభమ్ ॥ 8 ॥

శ్రీరామ ఉవాచ

అథ పంచ దండకాని పితృఘ్నో
 మాతృఘ్నో బ్రహ్మఘ్నో గురుహననః కోటియతిఘ్నోఽనేకకృతపాపో
 యో మమ షణ్ణవతి కోటినామాని జపతి స తేభ్యః పాపేభ్యః
 ప్రముచ్యతే । స్వయమేవ సచ్చిదానందస్వరూపో భవేన్న కిమ్ ।
 పునరువాచ- విభీషణః । తత్రాప్య శక్తోఽయం కిం కరోతి ।
 సహోవాచేమం కైకసేయ పురశ్చరణవిధావశక్తో
 యో మమ మహోపనిషదం మమ గీతాం మన్నామ సహస్రమ్
 మద్విశ్వరూపం మమాష్టోత్తరశతం రామశతాభిధానమ్
 నారదోక్తస్తవరాజం హనూమత్ప్రోక్షం మంత్రరాజాత్మకస్తవమ్
 సీతాస్తవం చ రామషడక్షరీత్యాదిభిర్మంత్రైర్వై వై మామ్
 నిత్యం స్తౌతి తత్సదృశో భవేన్న కిం భవేన్న కిమ్ ॥ 1 ॥

॥ ఇతి రామరహస్యోపనిషది ప్రథమోఽధ్యాయః ॥

2. ద్వితీయోఽధ్యాయః

సనకాద్యా మునయో హనూమంతం పత్రచ్ఛుః ।

ఆంజనేయ మహాబల తారకబ్రహ్మణో రామచంద్రస్య

మంత్రగ్రామం నో బ్రూహీతి ।

హనూమాన్తోవాచ

వహ్నిస్థం శయనం విష్ణోరర్థచంద్రవిభూషితమ్ ।

ఏకాక్షరో మనుః ప్రోక్తో మంత్రరాజ స్ఫురద్రుమః ॥ 1 ॥

బ్రహ్మ మునిః స్యాద్గాయత్రం ఛందో రామోఽస్య దేవతా ।

దీర్ఘార్థేందుయుజాంగాని కుర్యాద్వహ్నిత్మనో మనోః ॥ 2 ॥

బీజశక్త్యాది బీజేన ఇష్టార్థే వినియోజయేత్ ।

సరయూతీరమందారవేదికాపంకజాసనే ॥ 3 ॥

శ్యామం విరాసనాసీనం జ్ఞానముద్రోపశోభితమ్ ।

వామోరున్యస్తతద్ధస్తం సీతాలక్ష్మణసంయుతమ్ ॥ 4 ॥

అవేక్షమాణమాత్మానమాత్మన్యమితతేజసమ్ ।

శుద్ధస్ఫటికసంకాశం కేవలం మోక్షకాంక్షయా ॥ 5 ॥

చింతయస్ఫరమాత్మానం భానులక్ష్మం జపేన్మనుమ్ ।

వహ్నిర్నారాయణో నాడ్యో జాఠరః కేవలోఽపి చ ॥ 6 ॥

ద్వ్యక్షరో మంత్రరాజోఽయం సర్వాభీష్టప్రదస్తతః ।

ఏకాక్షరోక్తమృష్యాది స్యాదాద్యేన షడంగకమ్ ॥ 7 ॥

తారమాయారమానంగవాక్స్వబీజైశ్చ షడ్విధః ।

త్ర్యక్షరో మంత్రరాజః స్యాత్సర్వాభీష్టఫలప్రదః ॥ 8 ॥

- ద్వ్యక్షరశ్చంద్రభద్రాంతో ద్వివిధశ్చతురక్షరః ।
 ఋష్యాది పూర్వవజ్ఞే యమేతయోశ్చ విచక్షణైః ॥ 9 ॥
- సప్రతిష్ఠా రమో వాయో హృత్పంచార్ణో మనుర్మతః ।
 విశ్వామిత్రఋషిః ప్రోక్తః పంక్తిశ్చందోఽస్య దేవతా ॥ 10 ॥
- రామభద్రో బీజశక్తిః ప్రథమార్ణమితి క్రమాత్ ।
 భూమధ్యే హృది నాభ్యుర్వోః పాదయోర్విస్యనేన్మనుమ్ ॥ 11 ॥
- షడంగం పూర్వవద్విద్యాత్ మంత్రారైర్మనునాస్త్రకం ।
 మధ్యే వనం కల్పతరోర్మూలే పుష్పలతాసనే ॥ 12 ॥
- లక్ష్మణేన ప్రగుణితమక్షః కోణేన సాయకమ్ ।
 అవేక్ష్యమాణం జానక్యా కృతవ్యజనమీశ్వరమ్ ॥ 13 ॥
- జటాభారలసచ్ఛీర్షం శ్యామం మునిగణావృతమ్ ।
 లక్ష్మణేన ధృతచ్ఛత్రమథవా పుష్పకోపరి ॥ 14 ॥
- దశాస్యమథనం శాంతం ససుగ్రీవవిభీషణమ్ ।
 ఏవం లభ్యా జయార్థీతు వర్ణలక్షం జపేన్మనుమ్ ॥ 15 ॥
- స్వకామశక్తివాగ్లక్ష్మీస్తవాద్యాః పంచవర్ణకాః ।
 షడక్షరః షడ్విధః స్యాచ్ఛతుర్వర్ణఫలప్రదః ॥ 16 ॥
- పంచాశన్మాతృకామంత్రవర్ణప్రత్యేకపూర్వకమ్ ।
 లక్ష్మీవాఙ్మూఢాదిశ్చ తారాది స్యాదనేకథా ॥ 17 ॥
- శ్రీరామమన్మథైకైకం బీజాద్యంతర్గతో మనుః ।
 చతుర్వర్ణః స ఏవ స్యాత్ షడ్వర్ణో వాంఛితప్రదః ॥ 18 ॥

స్వాహంతో హుంఘడంతో వా సత్యంతో వాఽభవేదయమ్ ।
అష్టావింశత్యుత్తరశతభేదః షడ్వర్ణ ఈరితః ॥ 19 ॥

బ్రహ్మ సంమోహనః శక్తిర్దక్షిణామూర్తిరేవ చ ।
అగస్త్యశ్చ శివః ప్రోక్తా మునయోనుక్రమాదిమే ॥ 20 ॥

ఛందో గాయత్రసంజ్ఞం చ శ్రీరామశ్చైవ దేవతా ।
అథవా కామబీజాదేర్విశ్వామిత్రో మునిర్మనోః ॥ 21 ॥

ఛందో దేవ్యాదిగాయత్రీ రామభద్రోఽస్య దేవతా ।
బీజశక్తి యథాపూర్వం షడ్వర్ణాన్విన్యనేత్కమాత్ ॥ 22 ॥

బ్రహ్మరంధ్ర భ్రువోర్మధ్యే హృన్నాభ్యూరుషు పాదయోః ।
బీజైః షడ్వర్ణయుక్తైర్వా మంత్రారైర్వా షడంగకమ్ ॥ 23 ॥

కాలాంభోధరకాంతికాంతమనిశం వీరాసనాధ్యాసితం
ముద్రాం జ్ఞానమయీం దధానమపరం హస్తాంబుజం జానుని ।
సీతాం పార్శ్వగతాం సరోరుహకరాం విద్యున్నిభాం రాఘవం
పశ్యంతం ముకుటాంగదాది వివిధాకల్పోజ్జ్వలాంగం భజే ॥ 24 ॥

రామశ్చంద్రభద్రాంతో జేంతో నతియుతో ద్విధా ।
సప్తాక్షరో మంత్రరాజః సర్వకామఫలప్రదః ॥ 25 ॥

తారాదిసహితః సోఽపి ద్వివిధోఽష్టాక్షరో మతః ।
తారం రామశ్చతుర్థ్యంతః క్రోడాస్త్రం వహ్నితల్పగా ॥ 26 ॥

అష్టార్ణోఽయం పరో మంత్ర ఋష్యాదిః స్యాత్క్షదర్ణవత్ ।
పునరష్టాక్షరస్యాథ రామ ఏవ ఋషిః సప్తతః ॥ 27 ॥

- గాయత్రం ఛంద ఇత్యస్య దేవతా రామ ఏవ చ ।
తారం శ్రీబీజయుగ్మం చ బీజశక్త్యాదయో మతాః ॥ 28 ॥
- షడంగం చ తతః కుర్యాన్మంత్రారైరేవ బుద్ధిమాన్ ।
తారం శ్రీబీజయుగ్మం చ రామాయ నమ ఉచ్చరేత్ ॥ 29 ॥
- గ్నామో బీజం వదేన్మాయాం హృద్రామాయ పునశ్చతామ్ ।
శివోమారామమంత్రోఽయం వస్వర్ణస్తు వసుప్రదః ॥ 30 ॥
- ఋషిః సదాశివః ప్రోక్తో గాయత్రం ఛంద ఉచ్యతే ।
శివోమారామచంద్రోఽత్ర దేవతా పరికీర్తితః ॥ 31 ॥
- దీర్ఘయా మాయయాంగాని తారపంచార్ణయుక్తయా ।
రామం త్రినేత్రం సోమార్ధధారిణం శూలినం పరమ్ ।
భస్మోద్ధూలితసర్వాంగం కపర్దినముపాస్మహే ॥ 32 ॥
- రామాభిరామాం సౌందర్యసీమాం సోమావతంసకామ్ ।
పాశాంకుశధనుర్భాణధరాం ధ్యాయేత్త్రిలోచనామ్ ॥ 33 ॥
- ధ్యాయన్నేవం వర్ణలక్షం జపతర్పణతత్పరః ।
బిల్వపత్తైః ఫలైః పుష్పైస్తిలాజ్యైః పంకజైర్హునేత్ ॥ 34 ॥
- స్వయమాయాంతి నిధయః సిద్ధయశ్చ సురేప్పితాః ।
పునరష్టాక్షరస్యాథ బ్రహ్మగాయత్ర రాఘవాః ॥ 35 ॥
- ఋష్యాదయస్తు విజ్ఞేయాః శ్రీబీజం మమ శక్తికమ్ ।
తత్ప్రీత్యై వినియోగశ్చ మంత్రారైరంగకల్పనా ॥ 36 ॥

కేయూరాంగద కంకణైర్మణిగతైర్విద్యోతమానం సదా
 రామం పార్వణ చంద్రకోటి సదృశచ్ఛత్రేణ వై రాజితమ్ ।
 హేమస్తంభ సహస్రషోడశయుతే మధ్యే మహామంటపే
 దేవేశం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్ ॥ 37 ॥

కిం మంత్రైర్బహుభిర్విసశ్వర ఫలైరాయాస సాధ్యైర్ఘ్నతా
 కిం చిల్లోభవితానమాత్రవిఫలైః సంసారదుఃఖావహైః ।
 ఏకః సన్నపి సర్వమంత్రఫలదో లోభాదిదోషోజ్ఞితః
 శ్రీరామః శరణం మమేతి సతతం మంత్రోఽయమష్టాక్షరః ॥ 38 ॥

ఏవమష్టాక్షరః సమ్యక్ సప్తధా పరికీర్తితః ।
 రామసప్తాక్షరో మంత్ర ఆద్యంతే తారసంయుతః ॥ 39 ॥

నవార్ణో మంత్రరాజః స్యాచ్ఛేషం షడ్వర్ణవన్యసేత్ ।
 జానకీవల్లభం జేంతం వహ్నేర్ణాయాహుమాదికమ్ ॥ 40 ॥

దశాక్షరోఽయం మంత్రః స్యాత్సర్వాభీష్టఫలప్రదః ।
 దశాక్షరస్య మంత్రస్య వసిష్ఠోఽస్య ఋషిర్విరాట్ ॥ 41 ॥

ఛందోఽస్య దేవతా రామః సీతాపాణిపరిగ్రహః ।
 ఆద్యో బీజం ద్వితః శక్తిః కామేనాంగంక్రియా మతా ॥ 42 ॥

శిరోలలాటభ్రూమధ్యే తాలుకర్ణేషు హృద్యపి ।
 నాభ్యూరుజానుపాదేషు దశార్ణాన్విన్యసేన్మనోః ॥ 43 ॥

అయోధ్యానగరే రత్నచిత్రే సౌవర్ణమంటపే ।
 మందారపుష్పైరాబద్ధవితానే తోరణాంచితే ॥ 44 ॥

- సింహాసనే సమాసీనం పుష్పకోపరి రాఘవం ।
 రక్షోభిర్ఘోరిభిర్దేవైర్దివ్యయానగతైః శుభైః ॥ 45 ॥
- సంస్తూయమానం మునిభిః ప్రహ్వైశ్చ పరిసేవితమ్ ।
 సీతాలంకృతవామాంగం లక్ష్మణేన సమన్వితమ్ ॥ 46 ॥
- శ్యామం ప్రసన్నవదనం సర్వాభరణభూషితమ్ ।
 ధ్యాయన్నేపం జపేన్మంత్రం వర్ణలక్ష్మణసన్యధీః ॥ 47 ॥
- రామం జేంతం ధనుష్పాణయేంతః స్యాద్వహ్నిసుందరీ ।
 దశాక్షరోఽయం మంత్రః స్యాన్మునిర్భ్రహ్మ విరాట్ స్మృతః ॥ 48 ॥
- ఛందస్తు దేవతా ప్రోక్తో రామో రాక్షస మర్దనః ।
 శేషం తు పూర్వవత్కూర్యాచ్చాపబాణధరం స్మరేత్ ॥ 49 ॥
- తారమాయారమానంగ వాక్స్వబీజైశ్చ షడ్విధః ।
 దశార్ణో మంత్రరాజః స్యాద్బ్రుద్రవర్ణాత్మకో మనుః ॥ 50 ॥
- శేషం షడర్ణవజ్జేయం న్యాసధ్యానాదికం బుధైః ।
 ద్వాదశాక్షరమంత్రస్య శ్రీరామో ఋషిరుచ్యతే ॥ 51 ॥
- జగతీ ఛంద ఇత్యుక్తం శ్రీరామో దేవతా మతః ।
 ప్రణవో బీజమిత్యుక్తః క్లిం శక్తిర్ద్రిం చ కీలకమ్ ॥ 52 ॥
- మంత్రేణాంగాని విన్యస్య శిష్టం పూర్వవదాచరేత్ ।
 తారం మాయాం సముచ్చార్య భరతాగ్రజ ఇత్యపి ॥ 53 ॥
- రామ క్లిం వహ్నిజాయాంతం మంత్రోయం ద్వాదశాక్షరః ।
 ఓం హృద్భగవతే రామచంద్రభద్రౌ చ జయుతౌ ॥ 54 ॥

- అర్కారో ద్వివిధోఽప్యస్య ఋషిధ్యానాదిపూర్వవత్ ।
 ఛందస్తు జగతీ చైవ మంత్రారైరంగకల్పనా ॥ 55 ॥
- శ్రీరామేతి పదం చోక్త్యా జయరామపదం తతః ।
 జయద్వయం వదేత్ప్రాజ్ఞో రామేతి మనురాజకః ॥ 56 ॥
- త్రయోదశార్ణ ఋష్యాది పూర్వవత్సర్వకామదః ।
 పదద్వయద్విరావృత్తైరంగం ధ్యానం దశార్ణవత్ ॥ 57 ॥
- తారాదిసహితః సోఽపి స చతుర్దశవర్ణకః ।
 త్రయోదశార్ణముచ్చార్య పశ్చాద్రామేతి యోజయేత్ ॥ 58 ॥
- స వై పంచదశార్ణస్తు జపతాం కల్పభూరుహః ।
 నమశ్చ సీతాపతయే రామాయేతి హనద్వయమ్ ॥ 59 ॥
- తతస్తు కవచాస్త్రాంతః షోడశాక్షర ఈరితః ।
 తస్యాగస్త్యఋషిశ్చందో బృహతీ దేవతా చ సః ॥ 60 ॥
- రాం బీజం శక్తిరస్త్రం చ కీలకం హుమిత్తీరితమ్ ।
 ద్విపంచత్రిచతుర్వర్ణైః సర్వైరంగం న్యసేత్కమాత్ ॥ 61 ॥
- తారాదిసహితః సోఽపి మంత్రః సప్తదశాక్షరః ।
 తారం నమో భగవతే రాం జేంతం మహా తతః ॥ 62 ॥
- పురుషాయ పదం పశ్చార్ధ్యదంతోఽష్టదశాక్షరః ।
 విశ్వామిత్రో మునిశ్చందో గాయత్రం దేవతా చ సః ॥ 63 ॥
- కామాదిసహితః సోఽపి మంత్ర ఏకోనవింశకః ।
 తారం నమో భగవతే రామాయేతి పదం వదేత్ ॥ 64 ॥

సర్వశబ్దం సముచ్ఛార్య సౌభాగ్యం దేహి మే వదేత్ ।
వహ్నిజాయాం తథోచ్ఛార్య మంత్రో వింశార్ణకో మతః ॥ 65 ॥

తారం నమో భగవతే రామాయ సకలం వదేత్ ।
ఆపన్నివారణాయేతి వహ్నిజాయాం తతో వదేత్ ॥ 66 ॥

ఏకవింశార్ణకో మంత్రః సర్వాభీష్టఫలప్రదః ।
తారం రమా స్వబీజం చ తతో దాశరథాయ చ ॥ 67 ॥

తతః సీతావల్లభాయ సర్వాభీష్టపదం వదేత్ ।
తతో దాయ హృదంతోఽయం మంత్రో ద్వావింశదక్షరః ॥ 68 ॥

తారం నమో భగవతే వీరరామాయ సంవదేత్ ।
సకల శత్రూన్ హన ద్వంద్వం వహ్నిజాయాం తతో వదేత్ ॥ 69 ॥

త్రయోవింశార్ణరోమంత్రః సర్వశత్రునిబర్హణః ।
విశ్వామిత్రో మునిః ప్రోక్తో గాయత్రీఛంద ఉచ్యతే ॥ 70 ॥

దేవతా వీరరామోఽసౌ బీజాద్యాః పూర్వవన్మతాః ।
మూలమంత్రవిభాగేన న్యాసాన్మృత్వా విచక్షణః ॥ 71 ॥

శరం ధనుషి సంధాయ తిష్ఠంతం రావణోన్ముఖం ।
వజ్రపాణిం రథారూఢం రామం ధ్యాత్వా జపేన్మనుం ॥ 72 ॥

తారం నమో భగవతే శ్రీరామాయ పదం వదేత్ ।
తారకబ్రహ్మణే చోక్త్యా మాం తారయ పదం వదేత్ ॥ 73 ॥

నమస్తారాత్మకో మంత్రశ్చతుర్వింశతిమంత్రకః ।
బీజాదికం యథా పూర్వం సర్వం కుర్యాత్ షడ్వర్ణవత్ ॥ 74 ॥

- కామస్తారో నతిశ్చైవ తతో భగవతేపదం ।
రామచంద్రాయ చోచ్చార్య సకలేతి పదం వదేత్ ॥ 75 ॥
- జనవశ్యకరాయేతి స్వాహా కామాత్మకో మనుః ।
సర్వవశ్యకరో మంత్రః పంచవింశతివర్ణకః ॥ 76 ॥
- ఆదౌ తారేణ సంయుక్తో మంత్రః షడ్వింశదక్షరః ।
అంతేఽపి తారసంయుక్తః సప్తవింశతివర్ణకః ॥ 77 ॥
- తారం నమో భగవతే రక్షోఘ్నవిశదాయ చ ।
సర్వవిఘ్నాంత్యముచ్చార్య నివారయ పదద్వయం ॥ 78 ॥
- స్వాహంతో మంత్రరాజోఽయమష్టావింశతివర్ణకః ।
అంతే తారేణ సంయుక్త ఏకోనత్రింశదక్షరః ॥ 79 ॥
- ఆదౌ స్వబీజసంయుక్తస్త్రింశద్వర్ణాత్మకో మనుః ।
అంతేఽపి తేన సంయుక్త ఏకత్రింశాత్మకః స్పృతః ॥ 80 ॥
- రామభద్ర మహేశ్వాస రఘువీర నృపోత్తమ ।
భో దశాస్యాంతకాస్మాకం శ్రియం దాపయ దేహి మే ॥ 81 ॥
- ఆనుష్టుభ ఋషీ రామశ్చందోఽనుష్టుప్స దేవతా ।
రాం బీజమస్య యం శక్తిరిష్టార్థే వినియోజయేత్ ॥ 82 ॥
- పాదం హృది చ విన్యస్య పాదం శిరసి విన్యసేత్ ।
శిఖాయాం పంచభిర్న్యస్య త్రివర్ణైః కవచం న్యసేత్ ॥ 83 ॥
- నేత్రయోః పంచవర్ణైశ్చ దాపయేత్యస్త్రముచ్యతే ।
చాపబాణధరం శ్యామం నసుగ్రీవవిభీషణమ్ ॥ 84 ॥

హత్వా రావణమాయాంతం కృతత్రైలోక్యరక్షణమ్ ।
రామచంద్రం హృది ధ్యాత్వా దశలక్షం జపేన్మనుమ్ ॥ 85 ॥

వదేద్దాశరథాయేతి విద్మహేతి పదం తతః ।
సీతాపదం సముద్భృత్య వల్లభాయ తతో వదేత్ ॥ 86 ॥

ధీమహీతి వదేత్తన్నో రామశ్చాపి ప్రచోదయాత్ ।
తారాదిరేషా గాయత్రీ ముక్తిమేవ ప్రయచ్ఛతి ॥ 87 ॥

మాయాదిరపి వైదుప్యం రామాదిశ్చ శ్రియఃపదం ।
మదనేనాపి సంయుక్తః స మోహయతి మేదినీం ॥ 88 ॥

పంచ త్రీణి షడ్రైశ్చ త్రీణి చత్వారి వర్ణకైః ।
చత్వారి చ చతుర్వర్ణైరంగన్యాసం ప్రకల్పయేత్ ॥ 89 ॥

బీజధ్యానాదికం సర్వం కుర్యాత్షడ్వర్ణవత్కమాత్ ।
తారం నమో భగవతే చతుర్థ్యా రఘునందనం ॥ 90 ॥

రక్షోఘ్నవిశదం తద్వన్మధురేతి వదేత్తతః ।
ప్రసన్నవదనం జేంతం వదేదమితతేజసే ॥ 91 ॥

బలరామౌ చతుర్థ్యంతౌ విష్ణుం జేంతం నతిస్తతః ।
ప్రోక్తో మాలామనుః సప్తచత్వారింశద్భిరక్షరైః ॥ 92 ॥

ఋషిశ్చందో దేవతాది బ్రహ్మానుష్ఠుభరాఘవాః ।
సప్తర్తుసప్తదశ షడ్రుద్రసంఖ్యైః షడంగకమ్ ॥ 93 ॥

ధ్యానం దశాక్షరం ప్రోక్తం లక్షమేకం జపేన్మనుమ్ ।
శ్రియం సీతాం చతుర్థ్యంతాం స్వాహంతోఽయం షడక్షరః ॥ 94 ॥

- జనకోఽస్య ఋషిశ్చందో గాయత్రీ దేవతా మనోః ।
 సీతా భగవతీ ప్రోక్తా శ్రీం బీజం నతిశక్తికమ్ ॥ 95 ॥
- కీలం సీతా చతుర్థ్యంతమిష్టార్థే వినియోజయేత్ ।
 దీర్ఘస్వరయుతాద్యేన షడంగాని ప్రకల్పయేత్ ॥ 96 ॥
- స్వర్ణాభామంబుజకరాం రామాలోకనతత్పరాం ।
 ధ్యాయేత్సత్కణ్ఠామధ్యస్థ రామాంకోపరి శోభితాం ॥ 97 ॥
- లకారం తు సముద్ధృత్య లక్ష్మణాయ నమోంతకః ।
 అగస్త్యఋషిరస్యాథ గాయత్రం ఛంద ఉచ్యతే ॥ 98 ॥
- లక్ష్మణో దేవతా ప్రోక్తో లం బీజం శక్తిరస్య హి ।
 నమస్తు వినియోగో హి పురుషార్థ చతుష్టయే ॥ 99 ॥
- దీర్ఘభాజా స్వబీజేన షడంగాని ప్రకల్పయేత్ ।
 ద్విభుజం స్వర్ణరుచిర తనుం పద్మనిభేక్షణం ॥ 100 ॥
- ధనుర్భాణధరం దేవం రామారాధనతత్పరం ।
 భకారం తు సముద్ధృత్య భరతాయ నమోంతకః ॥ 101 ॥
- అగస్త్యఋషిరస్యాథ శేషం పూర్వవదాచరేత్ ।
 భరతం శ్యామలం శాంతం రామసేవాపరాయణం ॥ 102 ॥
- ధనుర్భాణధరం వీరం కైకేయీతనయం భజే ।
 శం బీజం తు సముద్ధృత్య శత్రుఘ్నాయ నమోంతకః ।
 ఋష్యాదయో యథాపూర్వం వినియోగోఽరినిగ్రహే ॥ 103 ॥

ద్విభుజం స్వర్ణవర్ణాభం రామసేవాపరాయణం ।
 లవణాసురహంతారం సుమిత్రాతనయం భజే ॥ 104 ॥

హృం హనుమాంశ్చతుర్థ్యంతం హృదంతో మంత్రరాజకః ।
 రామచంద్ర ఋషిః ప్రోక్తో యోజయేత్పూర్వవత్కమాత్ ॥ 105 ॥

ద్విభుజం స్వర్ణవర్ణాభం రామసేవాపరాయణం ।
 మౌంజీకౌపీనసహితం మాం ధ్యాయేద్రామసేవకం ॥ 106 ॥

॥ ఇతి రామరహస్యోపనిషది ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

3. తృతీయోఽధ్యాయః

సనకాద్యా మునయో హనుమాంతం పప్రచ్ఛుః ।
 ఆంజనేయ మహాబల పూర్వోక్తమంత్రాణాం
 పూజాపీఠమనుబ్రూహీతి । హనుమాన్ హోవాచ ।
 ఆదౌ షట్కోణం । తన్మధ్యే రామబీజం సశ్రీకం ।
 తదధోభాగే ద్వితీయాంతం సాధ్యం । బీజోర్ధ్వభాగే
 షష్ఠ్యంతం సాధకం । పార్శ్వే దృష్టిబీజే తత్పరితో
 జీవప్రాణశక్తివశ్యబీజాని । తత్సర్వం సన్ముఖోన్ముఖాభ్యాం
 ప్రణవాభ్యాం వేష్టనం । అగ్నిశాసురవాయువ్యపురఃపృష్ఠేషు
 షట్కోణేషు దీర్ఘభాంజి । హృదయాదిమంత్రాః క్రమేణ ।
 రాం రీం రూం రైం రౌం రః ఇతి దీర్ఘభాజి తద్యుక్తహృదయాద్యస్త్రాంతం ।
 షట్కోణపార్శ్వే రమామాయాబీజే । కోణాగ్రే వారాహం హనుమితి ।
 తద్బీజాంతరాలే కామబీజం । పరితో వాగ్భవం । తతో వృత్తత్రయం
 సాష్టపత్రం । తేషు దలేషు స్వరానష్టవర్ణాన్సృతిదలం

మాలామనువర్ణషట్కం । అంతే పంచాక్షరం ।
 తద్దలకపోలేష్వప్లవర్ణాన్ । పునరప్లదలపద్మం ।
 తేషు దలేషు నారాయణాష్టాక్షరో మంత్రః । తద్దలకపోలేషు
 శ్రీబీజం । తతో వృత్తం । తతో ద్వాదశదలం । తేషు దలేషు
 వాసుదేవద్వాదశాక్షరో మంత్రః । తద్దలకపోలేష్వాదిక్షాంతాన్ ।
 తతో వృత్తం । తతః షోడశదలం । తేషు దలేషు హుం ఫట్
 నతినహితరామద్వాదశాక్షరం । తద్దలకపోలేషు మాయాబీజం ।
 సర్వత్ర ప్రతికపోలం ద్విరావృత్త్యా హ్రం స్రం భ్రం బ్రం భ్రమం శ్రుం
 జ్రం । తతో వృత్తం । తతో ద్వాత్రింశద్దలపద్మం । తేషు దలేషు
 నృసింహమంత్రరాజానుష్టుభమంత్రః । తద్దలకపోలేశ్వప్లవ
 సేకాదశరుద్రద్వాదశాదిత్యమంత్రాః ప్రణవాదినమోంతా
 శ్చతుర్థ్యంతాః క్రమేణ । తద్భహిర్వషట్కారం పరితః । తతో
 రేఖాత్రయయుక్తం భూపురం । ద్వాదశదిక్షు రాశ్యాదిభూషితం ।
 అష్టనాగైరధిష్ఠితం । చతుర్దిక్షు నారసింహబీజం ।
 విదిక్షు వారాహబీజం । ఏతత్సర్వాత్మకం యంత్రం సర్వకామప్రదం
 మోక్షప్రదం చ । ఏకాక్షరాదినవాక్షరాంతానామేతద్యంత్రం
 భవతి । తద్దశావరణాత్మకం భవతి । షట్కోణమధ్యే
 సాంగం రాఘవం యజేత్ । షట్కోణేష్వంగైః
 ప్రథమా వృత్తిః । అష్టదలమూలే ఆత్మాద్యావరణం ।
 తదగ్రే వాసుదేవాద్యావరణం । ద్వితీయాష్టదలమూలే
 ఘృష్టాద్యావరణం । తదగ్రే హనూమదాద్యావరణం ।
 ద్వాదశదలేషు వసిష్టాద్యావరణం । షోడశదలేషు
 నీలాద్యావరణం । ద్వాత్రింశద్దలేషు ధ్రువాద్యావరణం ।

భూపురాంతరింద్రాద్యావరణం । తద్భూహిర్వజ్రాద్యావరణం ।
ఏవమభ్యర్చ్య మనుం జపేత్ ॥

॥ 1 ॥

అథ దశాక్షరాదిద్వాత్రింశదక్షరాంతానాం మంత్రాణాం
పూజాపీఠముచ్యతే । ఆదౌ షట్కేణం తన్మధ్యే స్వబీజం ।
తన్మధ్యే సాధ్యనామాని । ఏవం కామబీజవేష్టనం తం
శిష్టేన నవార్ణేన వేష్టనం । షట్కేణేషు
షడంగాన్యగ్నీశాసురవాయవ్యపూర్వపుష్టేషు ।
తత్కపోలేషు శ్రీమాయే । కోణాగ్రే క్రోధం తతో వృత్తం ।
తతోఽష్టదలం । తేషు దలేషు షట్సంఖ్యయా
మాలామనువర్ణాన్ । తద్దలకపోలేషు షోడశ స్వరాః ।
తతో వృత్తం । తత్పరిత ఆదిక్షాంతం తద్భూహిర్భూపురం
సాష్టశూలాగ్రం । దిక్షు విదిక్షు నారసింహవారాహే ।
ఏతన్మహాయంత్రం । ఆధారశక్త్యాదివైష్ణవపీఠం ।
అంగైః ప్రథమా వృత్తిః । మధ్యే రామం । వామభాగే
సీతాం । తత్పరతః శార్ఙ్గం శరం చ । అష్టదలమూలే
హనుమదాదిద్వితీయావరణం । ఘృష్ట్యాదితృతీయావరణం ।
ఇంద్రాదిభిశ్చతుర్థీ । వజ్రాదిభిః పంచమీ । ఏతద్వ్యంత్రారాధన-
పూర్వకం దశాక్షరాదిమంత్రం జపేత్ ॥

॥ 2 ॥

॥ ఇతి రామరహస్యోపనిషది తృతీయోఽధ్యాయః ॥

4. చతుర్థోఽధ్యాయః

సనకాద్యా మునయో హనుమంతం పప్రచ్ఛుః ।
శ్రీరామమంత్రాణాం పురశ్చరణవిధిమనుబ్రూహీతి ।

హనూమాన్తోవాచ

నిత్యం త్రిషవణస్నాయీ పయోమూలఫలాదిభుక్ ।
అథవా పాయసాహారో హవిష్యాన్నాద ఏవ వా ॥ 1 ॥

షడ్రసైశ్చ పరిత్యక్తః స్వాశ్రమోక్తవిధిం చరన్ ।
వనితాదిషు వాక్యర్మమనోభిర్విఃస్పృహః శుచిః ॥ 2 ॥

భూమిశాయీ బ్రహ్మచారీ నిష్కామో గురుభక్తిమాన్ ।
స్నానపూజాజపధ్యానహోమతర్పణతత్పరః ॥ 3 ॥

గురూపదిష్టమార్గేణ ధ్యాయన్రామమనన్యధీః ।
సూర్యేందుగురుదీపాదిగోబ్రాహ్మణసమీపతః ॥ 4 ॥

శ్రీరామసన్నిధౌ మౌనీ మంత్రార్థమనుచింతయన్ ।
వ్యాఘ్రచర్మాసనే స్థిత్యా స్వస్తికాద్యాసనక్రమాత్ ॥ 5 ॥

తులసీపారిజాతశ్రీవృక్షమూలాదికస్థలే ।
పద్మాక్షతులసీకాష్ఠరుద్రాక్షకృతమాలయా ॥ 6 ॥

మాతృకామాలయా మంత్రీ మనసైవ మనుం జపేత్ ।
అభ్యర్చ్య వైష్ణవే పీఠే జపేదక్షరలక్షకం ॥ 7 ॥

తర్పయేత్తద్దశాంశేన పాయసాత్తద్దశాంశతః ।
జుహుయాద్గోఘృతేనైవ భోజయేత్తద్దశాంశతః ॥ 8 ॥

తతః పుష్పాంజలిం మూలమంత్రేణ విధివచ్ఛరేత్ ।
తతః సిద్ధమనుర్భూత్వా జీవన్ముక్తో భవేన్మునిః ॥ 9 ॥

అణిమాదిర్భజత్యేనం యూనం వరవధూరివ ।
ఐహికేషు చ కార్యేషు మహాపత్సు చ సర్వదా ॥ 10 ॥

నైవ యోజ్యో రామమంత్రః కేవలం మోక్షసాధకః ।
ఐహికే సమనుప్రాప్తే మాం స్మరేద్రామసేవకం ॥ 11 ॥

యో రామం సంస్మరేన్నిత్యం భక్త్యా మనుపరాయణః ।
తస్యాహమిష్టసంసిద్ధ్యై దీక్షితోఽస్మి మునీశ్వరాః ॥ 12 ॥

వాంఛితార్థం ప్రదాస్యామి భక్తానాం రాఘవస్య తు ।
సర్వథా జాగరూకోఽస్మి రామకార్యధురంధరః ॥ 13 ॥

॥ ఇతి రామరహస్యోపనిషది చతుర్థోఽధ్యాయః ॥

5. పంచమోఽధ్యాయః

సనకాద్యా మునయో హనూమంతం పప్రచ్ఛుః ।
శ్రీరామమంత్రార్థమనుబ్రూహీతి హనూమాన్ష్టోవాచ ।
సర్వేషు రామమంత్రేషు మంత్రరాజః షడక్షరః ।
ఏకధాయ ద్విధా త్రేధా చతుర్థా పంచధా తథా ॥ 1 ॥

షట్సప్తధాష్టధా చైవ బహుధాయం వ్యవస్థితః ।
షడక్షరస్య మాహాత్మ్యం శివో జానాతి తత్త్వతః ॥ 2 ॥

శ్రీరామమంత్రరాజస్య సమ్యగర్థోఽయముచ్యతే ।
నారాయణాష్టాక్షరే చ శివపంచాక్షరే తథా ।
సార్థకార్ణద్వయం రామో రమంతే యత్ర యోగినః ।
రకారో వహ్నివచనః ప్రకాశః పర్యవస్యతి ॥ 3 ॥

- సచ్చిదానందరూపోఽస్య పరమాత్మార్థ ఉచ్యతే ।
వ్యంజనం నిష్కలం బ్రహ్మ ప్రాణో మాయేతి చ స్వరః ॥ 4 ॥
- వ్యంజనైః స్వరసంయోగం విద్ధి తత్రాణయోజనం ।
రేఫో జ్యోతిర్మయే తస్మాత్కృతమాకరయోజనం ॥ 5 ॥
- మకారోఽభ్యుదయార్థత్వాత్స మాయేతి చ కీర్త్యతే ।
సోఽయం బీజం స్వకం యస్మాత్సమాయం బ్రహ్మ చోచ్యతే ॥ 6 ॥
- సబిందుః సోఽపి పురుషః శివసూర్యేందురూపవాన్ ।
జ్యోతిస్తస్య శిఖా రూపం నాదః సప్రకృతిర్మతః ॥ 7 ॥
- ప్రకృతిః పురుషశ్చోభౌ సమాయాద్బ్రహ్మణః సప్తతౌ ।
బిందునాదాత్మకం బీజం వహ్నిసోమకలాత్మకం ॥ 8 ॥
- అగ్నిషోమాత్మకం రూపం రామబీజే ప్రతిష్ఠితం ।
యదైవ వటబీజస్థః ప్రాకృతశ్చ మహాద్రుమః ॥ 9 ॥
- తదైవ రామబీజస్థం జగదేతచ్ఛరాచరం ।
బీజోక్తముభయార్థత్వం రామనామని దృశ్యతే ॥ 10 ॥
- బీజం మాయావినిర్ముక్తం పరం బ్రహ్మేతి కీర్త్యతే ।
ముక్తిదం సాధకానాం చ మకారో ముక్తిదో మతః ॥ 11 ॥
- మారూపత్వాదతో రామో భుక్తిముక్తిఫలప్రదః ।
ఆద్యో ర తత్పదార్థః స్యాన్మకరస్త్వంపదార్థవాన్ ॥ 12 ॥
- తయోః సంయోజనమసీత్యర్థే తత్త్వవిదో విదుః ।
నమస్త్యమర్థో విజ్ఞేయో రామస్తత్పదముచ్యతే ॥ 13 ॥

అసీత్యర్థే చతుర్థీ స్యాదేవం మంత్రేషు యోజయేత్ ।
 తత్త్వమస్యాదివాక్యం తు కేవలం ముక్తిదం యతః ॥ 14 ॥

భుక్తిముక్తిప్రదం చైతత్తస్మాదప్యతిరిచ్యతే ।
 మనుష్యేతేషు సర్వేషామధికారోఽస్తి దేహినాం ॥ 15 ॥

ముముక్షూణాం విరక్తానాం తథా చాశ్రమవాసినాం ।
 ప్రణవత్పాత్యదా ధ్యేయో యతీనాం చ విశేషతః ।
 రామమంత్రార్థవిజ్ఞానీ జీవన్ముక్తో న సంశయః ॥ 16 ॥

య ఇమాముపనిషదమధీతే సోఽగ్నిపూతో భవతి ।
 స వాయుపూతో భవతి । సురాపానాత్పూతో భవతి ।
 స్వర్ణస్తేయాత్పూతో భవతి । బ్రహ్మహత్యాపూతో భవతి ।
 స రామమంత్రాణాం కృతపురశ్చరణో రామచంద్రో భవతి ।

తదేతద్యచాభ్యుక్తం

సదా రామోఽహమస్మీతి తత్త్వతః ప్రవదంతి యే ।
 న తే సంసారిణో నూనం రామ ఏవ న సంశయః ॥ ఓం సత్యమిత్యుపనిషత్ ॥

ఓం భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవాః భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః ।
 స్థిరైరంగైస్తుష్టువాంసస్తనూభిః వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః ।
 స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః ।
 స్వస్తి నస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు ॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

ఇతి రామరహస్యోపనిషత్సమాప్తః